DE LA INTERVENȚII TEMPORARE ARTISTICE ȘI CIVICE LA URBANISM SUSTENABIL
Parcul Feroviarilor, un laborator al temporalităților urbane

FROM TEMPORARY ARTISTIC AND CIVIC INTERVENTIONS TO SUSTAINABLE URBANISM
Feroviarilor Park as a Laboratory for Urban Temporalities

Diana Andreea GALOȘ diana.galos2@gmail.com
Centre de Recherche sur l'Habitat, Paris & Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, RO
Center for Housing Research, Paris & Technical University Cluj-Napoca, RO

Silviu Teofil MEDEȘAN silviumedesan@gmail.com
Universitatea din Oradea, Departamentul de Arhitectură, RO
University of Oradea, Department of Architecture, RO

Vlad Sebastian RUSU vlad.rusu@arch.utcluj.ro
Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, RO
Tehnical University Cluj-Napoca RO

Rezumat

Parcul Feroviarilor din Cluj-Napoca s-a transformat dintr-un spațiu abandonat și degradat, aflat în pragul privatizării, într-un parc recuperat de administrația publică și reabilitat în urma unui concurs de soluții, iar istoria sa recentă a devenit astfel un exemplu relevant de reziliență în contextul tranziției ecologice.

Etapele premergătoare concursului de soluții și implementării proiectului câștigător au fost marcate de o serie de intervenții temporare care au influențat mentalități și politici urbane. Acestea au inclus proteste civice, instalații artistice, intervenții și dezbateri participative, axate pe

Abstract

Feroviarilor Park in Cluj-Napoca has been transformed from an abandoned, degraded space on the verge of privatisation, to a public space recovered and rehabilitated following a design competition. Its recent history has thus become a relevant example of resilience in the context of ecological transition.

The stages leading up to the competition and the implementation of the winning project were marked by a series of temporary interventions that influenced urban attitudes and policies. These included civic protests, art installations, participatory interventions, and debates

10.54508/Argument.18.06

implicarea locuitorilor ca participanți activi în procese de co-creare, co-planificare și co-gestionare a parcului. Pornind de la acest studiu de caz, articolul analizează impactul pe care practicile temporare, artistice și civice îl pot avea asupra proiectelor de regenerare urbană.

Obiectivul cercetării este de a înțelege modul prin care intervențiile temporare din spațiul public pot deveni laboratoare urbane capabile să genereze schimbări instituționale și să influențeze direct proiecte permanente de regenerare urbană, în sensul tranziției ecologice.

Din punct de vedere metodologic, articolul prezintă mai întâi o analiză teoretică a conceptelor de reziliență bazată pe inițiative civice în cadrul tranziției către sustenabilitate și a metodelor de intervenție asociate (co-design, urbanism participativ), precum și a rolului actorilor și a imaginarului colectiv. Aceasta este urmată de o analiză calitativă bazată pe interviuri semi-structurate cu persoane implicate în istoria recentă a parcului, pe observație participativă și pe analiza unor exemple de intervenții temporare.

Două dintre rezultatele anticipate ale cercetării sunt: identificarea unor metode de lucru și de analiză utile pentru cei implicați în proiectarea unor intervenții permanente care integrează cerințele utilizatorilor, exprimate prin practici și acțiuni temporare; înțelegerea modului în care situațiile conflictuale generate de interese divergente și contradictorii (de exemplu, public versus privat) pot influența schimbări de mentalitate la nivel instituțional și profesional și pot contribui la configurarea politicilor urbane.

Cuvinte-cheie: regenerare urbană, intervenții temporare, tranziție ecologică

focused on engaging residents as active participants in the co-creation, co-planning, and co-management processes of the park. Based on this case study, the article analyses the impact that temporary artistic and civic practices can have on urban regeneration projects.

The research aims to understand how temporary interventions in public spaces can generate institutional change and directly influence permanent urban regeneration projects in the context of ecological transition.

Methodologically, the article first provides a theoretical analysis of the concepts of grassroots resilience in sustainability transition and its intervention methods (co-design, participatory urbanism), the role of actors and collective imaginaries. This is followed by a qualitative analysis based on semi-structured interviews with individuals involved in the park's recent history, participatory observation and analysis of temporary intervention examples.

Two of the anticipated results of the research are the identification of useful working and analysis methods for those involved in designing permanent interventions that integrate user requirements, expressed through temporary practices and actions, and an understanding of how conflictual situations generated by divergent and contradictory interests (e.g. public versus private) can influence institutional change.

Keywords: urban regeneration, temporary interventions, ecological transition

Introducere

Directivele europene de azi urmăresc, prin inițiativa New European Bauhaus, susținerea unui mod de viață sustenabil, prin aducerea împreună a cetățenilor, experților și instituțiilor (Uniunea Europeană, 2025). În domeniul designului de tranziție, „problemele complexe" sunt abordate într-o manieră transdisciplinară, iar accentul se pune pe importanța creării unor viziuni pe termen lung, luând în considerare totodată relevanța practicilor cotidiene ale comunităților în procesele de tranziție (Irwin et al., 2020) și inițiativele de jos în sus amplificate de designeri (Juri et al., 2021, Baibarac-Duignan & Medeșan, 2023).

Deși se recunoaște că rolul designerului devine din ce în ce mai divers (Irwin, 2015), înțelegerea mecanismelor prin care inițiativele de la bază se traduc în schimbări instituționale rămâne limitată. În plus, în literatura de specialitate nu există suficiente studii de caz care să documenteze discrepanța care există de obicei între experimentele urbane temporare și planificarea instituțională organizată. În acest context, întrebarea propusă în această lucrare este : prin ce mecanisme intervențiile temporare în spațiul public pot deveni laboratoare urbane care generează schimbări instituționale și conduc ulterior la proiecte permanente de regenerare urbană în sensul tranziției ecologice.

În ultimii 30 de ani, Parcul Feroviarilor din Cluj-Napoca a evoluat de la un spațiu abandonat și degradat, aflat în pragul privatizării, la un spațiu recuperat și salvat prin inițiative civice (*grassroots initiatives*) și practici de „commoning" urban. Acest lucru a dus la preluarea sa de către administrația publică, care a reabilitat ulterior spațiul în urma unui concurs de soluții, pe baza proiectului câștigător, care a integrat elemente ecologice și o orientare către comunitate. Prin analiza acestui studiu de caz și a istoriei sale recente, putem observa impactul pe care intervențiile temporare l-au avut asupra modelării

Introduction

Today's European directives, as part of the New European Bauhaus initiative, aim to support a sustainable way of life by bringing together citizens, experts and institutions (European Union, 2025). In the field of Transition Design, the "wicked problems" are addressed in a transdisciplinary way and attention is put on the importance of creating long-term visions while also considering the relevance of communities' everyday practices in transition processes (Irwin et al., 2020) and the bottom-up initiatives amplified by designers (Juri et al., 2021, Baibarac-Duignan&Medeșan, 2023).

While the designer's role is recognized as becoming more diverse (Irwin, 2015) there is a limited understanding of the mechanisms through which grassroots initiatives are translated into institutional change. Furthermore, there are not enough case studies in the literature to document the discrepancy that usually exists between temporary urban experiments and organized, institutional planning. In this context, the question we examine is how (through which mechanisms?) temporary interventions in public space can become urban laboratories that generate institutional change and subsequently lead to permanent urban regeneration projects in the sense of ecological transition.

Over the past 30 years, Parcul Feroviarilor in Cluj-Napoca has evolved from an abandoned, degraded space on the verge of privatization, to a space that has been reclaimed and saved through grassroots initiatives and urban commoning. This led to its recovery by the public administration, which subsequently rehabilitated the space following a competition for solutions based on the winning entry, which integrated ecological elements and community orientation. By analysing this case study and its recent history, we can see the impact that temporary interventions have had on shaping the collective imaginary

imaginarului colectiv și modul în care acest lucru a influențat direct soluția permanentă. Pentru a atinge acest obiectiv, a fost analizată mai întâi literatura de specialitate existentă pe teme precum reziliența bazată pe inițiative civice în tranziția către sustenabilitate și metodele sale de intervenție (proiectare colaborativă, urbanism participativ), rolul actorilor și imaginarul colectiv. În al doilea rând, au fost organizate interviuri cu persoane implicate în diverse etape ale istoriei recente a parcului (promotori ai proiectelor și inițiativelor temporare, utilizatori actuali ai parcului) și s-a utilizat o abordare de observare participativă pentru a documenta utilizarea actuală a parcului.

O trăsătură distinctivă a articolului este tonul său autoreflexiv, întrucât unul dintre autori a făcut parte din echipa câștigătoare a concursului. Au fost luate în considerare și observațiile directe, pentru a obține o imagine de ansamblu completă asupra percepției oamenilor cu privire la modul în care parcul este utilizat în prezent.

Metodologie

În primul rând, au fost analizate concepte specializate selectate din literatura de specialitate existentă, precum reziliența bazată pe inițiative civice în tranziția către sustenabilitate și metodele sale de intervenție (proiectare colaborativă, urbanism participativ), rolul actorilor și imaginarul colectiv.

În al doilea rând, pentru a răspunde la întrebarea de cercetare, au fost elaborate ghiduri pentru interviuri semi-structurate cu persoane implicate în diverse etape ale istoriei recente a parcului. Au fost identificate două categorii de intervievați: experți care au jucat un rol public sau activ în istoria recentă și dezvoltarea parcului, precum și utilizatorii parcului. Selectarea experților s-a bazat pe două criterii cheie: implicarea lor în transformarea parcului, precum și expertiza și experiența lor. Aceste persoane au

and how this has had a direct impact on the permanent solution. In order to achieve this goal, the existing literature on specialized topics was first analyzed such as grassroots resilience in sustainability transition and its intervention methods (co-design, participatory urbanism), the role of actors and collective imaginaries. Secondly, interviews were organized with individuals involved in various phases of the park's recent history (promoters of temporary projects and initiatives, current park users) and participatory observation approach was employed to document the current usage of the park.

An article's distinctive feature is its self-reflective voice, as one of the authors was part of the winning team in the competition. Direct observations was also taken into consideration, in order to have a complete overview of the people's perception regarding the way the park is currently used.

Methodology

Firstly, specialized concepts selected from the existing literature were analyzed, such as ecological transition (in sustainability transition), grassroots resilience, grassroots intervention methods (co-design, participatory urbanism), collective imaginaries.

Secondly, to answer the research question, guidelines for semi-structured interviews were developed with individuals involved in various phases of the park's recent history. Two categories of interviewee were identified: experts who played a public or active role in the park's recent history and development, and park users. The selection of experts was based on two key criteria: their involvement in the transformation of the park, and their expertise and experience. These individuals were central

avut un rol central în procesul de elaborare a politicilor referitoare la parc, iar contribuțiile lor au fost esențiale în conturarea viitorului parcului: inițiatorul acțiunilor activiste și curatorul intervențiilor artistice din parc; unul dintre coautorii caietului de sarcini pentru concursul de proiectare, unul dintre organizatorii concursului, un arhitect peisagist participant la concurs, care este totodată utilizator al parcului, și un agent imobiliar. Înainte de interviu, s-a obținut consimțământul verbal al experților și nu s-au colectat date cu caracter personal. În ceea ce privește utilizatorii parcului, s-a depus un efort deliberat pentru a asigura diversitatea în ceea ce privește genul, vârsta și tipul de familie. Pot fi menționate următoarele categorii de utilizatori: un părinte însoțit de un copil, o persoană care plimbă un câine, doi vârstnici care se plimbă, o persoană care practică activități sportive în parc.

Cele cinci interviuri cu experții menționați mai sus și o parte din discuțiile cu utilizatorii parcului au fost realizate de autorii acestui articol în perioada mai-septembrie 2025. O serie suplimentară de interviuri a fost realizată în perioada decembrie 2025 – ianuarie 2026 de către studenți ai Facultății de Arhitectură și Urbanism din Cluj-Napoca, în cadrul unui exercițiu de cercetare menit să familiarizeze studenții cu activitățile de cercetare calitativă. Interviurile cu utilizatorii parcului au fost realizate pe baza unui ghid de interviu elaborat în colaborare cu autorii acestui articol. Răspunsurile respondenților au fost anonimizate; numele acestora nu au fost înregistrate, deoarece nu erau relevante pentru acest studiu. Interviurile au avut ca scop surprinderea unui număr cât mai mare de perspective pentru a reconstitui modul în care parcul a fost recuperat de către oraș. Analiza a luat în considerare, de asemenea, observații participative și directe, precum și studii recente privind gentrificarea verde din zonă. Aceste studii evidențiază riscurile accentuării inegalităților sociale și spațiale prin excluderea grupurilor vulnerabile și exploatarea cartierului în scopul dezvoltării imobiliare.

to the policy-making process surrounding the park, and their contributions were instrumental in shaping the park's future: the initiator of the activist actions and curator of art interventions in the park; one co-author of the design brief for the design competition, one organizer of the competition, a landscape architect participant in the competition who is also a user of the park and a real estate agent. Prior to the interview, verbal consent was obtained from the experts, and no personal data was collected. Regarding park users, a deliberate effort was made to achieve diversity about gender, age, and family type. The following categories of users can be mentioned: A parent accompanied by a child, a person walking a dog, two elderly people taking a stroll, an individual engaging in sporting activities in the park. Prior to the conversations with the park users, verbal consent was obtained, and no personal data was collected during the discussions.

The five interviews with experts mentioned above and some of the discussions with park users were conducted by the authors of this paper between May and September 2025. A further series of interviews was conducted during the period spanning December 2025 to January 2026 by students from the Faculty of Architecture and Urban Planning in Cluj-Napoca as part of a research exercise designed to familiarize students with qualitative research activities. The interviews with park users were conducted based on an interview guide that had been developed in collaboration with the authors of this paper. The respondents' answers were anonymized; their names were not collected because they were not relevant to this study. The interviews aim to capture as many perspectives as possible to reconstruct how the park was reclaimed by the city. The analysis also considered participatory and direct observations, as well as recent studies of green gentrification in the area. These studies highlight the risks of accentuating social and spatial inequalities by excluding vulnerable groups and exploiting the neighborhood for real estate development.

Au fost examinate mai multe studii de caz relevante pentru faza de activism civic, în timpul căreia, alături de reacțiile de protest civic, au fost implementate mai multe instalații artistice temporare, organizate și susținute de Fundația AltArt. Printre acestea, cele mai relevante sunt *Bărcuța plutește pe valuri* (Reștea, 2016) și *Parlamentul Parcului* (Reștea, 2017). *Bărcuța plutește pe valuri* a fost o sculptură din hârtie în formă de barcă amplasată pe râu de colectivul artistic Blajin, care, prin poziționarea sa, a evidențiat potențialul râului ca spațiu de interacțiune socială. *Parlamentul Parcului* al lui Michael Kurzwelly a implicat locuitorii în construirea unei cupole din lemn în jurul unei fântâni dezafectate și a servit drept pretext pentru revitalizarea spațiului și colectarea de idei de la locuitori, cu scopul de a iniția un proces de co-proiectare. Analiza se concentrează asupra modului în care lecțiile învățate din aceste intervenții temporare s-au reflectat în conceptele proiectului câștigător, care respectă principiile tranziției ecologice.

Several case studies relevant to the phase of civic activism were examined, during which, alongside civic protest reactions, several temporary artistic installations were implemented, organized and supported by the AltArt Foundation. Among these, the most relevant are *Bărcuța plutește pe valuri* (Reștea, 2016) and *Parlamentul Parcului* (Reștea, 2017). *Bărcuța plutește pe valuri* was a paper boat-shaped sculpture placed on the river by the artistic collective Blajin, which, through its position, highlighted the potential of the river as a space for social interaction. Michael Kurzwelly's *Parlamentul Parcului* involved residents in the construction of a wooden dome around a disused fountain and was used as a pretext for revitalizing the space and collecting ideas from residents, with the aim of initiating a co-design process. The analysis focuses on how the lessons learned from these temporary interventions were reflected in the concepts of the winning project, which adheres to the principles of ecological transition.

Fig. 1. Parcul Feroviarilor - Pavilion multifuncțional și loc de joacă în fundal. / Feroviarilor Park - Multifunctional Pavilion and playgrounds in the background.
Sursa/ Source: Fotografie realizată de Cosmin Dragomir. / Photo by Cosmin Dragomir.

Cadru teoretic

Acest capitol dedicat cadrului teoretic prezintă și clarifică principalele concepte care stau la baza analizei articolului, examinând totodată modul în care aceste concepte sunt ulterior dezvoltate în contextul studiului de caz privind Parcul Feroviarilor.

Reziliența bazată pe inițiative civice în tranziția către sustenabilitate

Termenul „tranziție" se referă la o transformare profundă către o societate sustenabilă și încearcă să ofere un răspuns la multiplele schimbări cu care se confruntă societățile contemporane (Grin et al., 2010). Atingerea sustenabilității presupune ca comunitățile să se adapteze la condițiile în schimbare, consolidându-și în același timp capacitatea de a răspunde la acestea (Wittmayer ș. a., 2016). Tranzițiile către sustenabilitate cuprind atât schimbări socio-tehnice, cât și socio-politice, inclusiv trecerea de la o economie formalizată la o economie socială și de la o guvernanță centralizată la forme de auto-organizare civilă (Wittmayer ș. a., 2016). Considerat un „proces pe termen lung de schimbare transformativă a societății" (Avelino & Wittmayer, 2016), acesta implică numeroși actori care joacă roluri diferite. Actorii tranziției sunt priviți ca „o entitate socială, o persoană sau o organizație, sau un colectiv de persoane și organizații, care este capabil să acționeze" (Avelino & Wittmayer, 2016). Cu toate acestea, există o lacună în cercetare în ceea ce privește acțiunile acestor actori ai tranziției și puterea pe care o exercită (Avelino & Wittmayer, 2016).

În acest context, reziliența ecologică se referă la măsura în care un sistem poate rezista la perturbări înainte de a suferi o transformare structurală (Holling, 2001). Reziliența socială, pe de altă parte, a fost definită ca fiind „capacitatea grupurilor sau comunităților de a face față stresurilor și perturbărilor externe rezultate din schimbările sociale,

Theoretical Framework

This theoretical framework chapter introduces and clarifies the main concepts underpinning the analysis of the article—while examining how these concepts are later articulated within the context of the Feroviarilor Park case study.

Grassroots Resilience in Sustainability Transition

Transition refers to a profound transformation towards a sustainable society and tries to respond to the multiple changes confronting contemporary societies (Grin et al., 2010). Achieving sustainability requires communities to adjust to changing conditions while strengthening their capacity to respond to them (Wittmayer et al., 2016). Sustainability transitions encompass both socio-technical and socio-political changes, including shifts from a formalised economy to a social economy and from centralised governance to forms of civil self-organisation (Wittmayer et al., 2016). Considered a ‚long-term process of transformative change of society' (Avelino & Wittmayer, 2016) the process involves multiple actors that play different roles. Transition actors are seen as ‚a social entity, a person or organisation, or a collective of persons and organisations, which is able to act' (Avelino & Wittmayer, 2016). However, there is a gap in the research regarding the actions of these transition actors and the power they wield (Avelino & Wittmayer, 2016).

In this context, ecological resilience refers to the extent to which a system can withstand disturbances before undergoing a structural transformation (Holling, 2001). Social resilience, on the other hand, has been defined as "the ability of groups or communities to cope with external stresses and disturbances resulting from social, political,

politice și de mediu" (Adger, 2000). Creșterea gradului de conștientizare a legăturilor dintre mediu și societate a dat naștere conceptului teoretic de reziliență socio-ecologică (Folke, 2006). Acest concept explică modul în care sistemele sociale și ecologice se organizează sau se adaptează în fața crizelor și perturbărilor (Béné ș. a., 2012).

Reziliența este asociată cu schimbările sociale și de mediu datorită legăturii sale cu sustenabilitatea (Magis, 2010; Tobin, 1999) și a fost aplicată în contexte precum cele ale sustenabilității, în special în legătură cu schimbările climatice (Engle, 2011). În timp ce sustenabilitatea se referă în primul rând la mediu, reziliența cuprinde atât aspecte sociale, cât și de mediu (Hudson, 2010). Teoretizarea și utilizarea frecventă a conceptului de reziliență au dus la transformarea acestuia într-un instrument al discursului politic și al ideologiei. Acesta este folosit din ce în ce mai mult în politicile și discursul de guvernanță la nivel național și global (Cote & Nightingale, 2011; Reid, 2012; Walker & Cooper, 2011; Welsh, 2014), însă înțelegerea valorilor care stau la baza sa relevă faptul că a devenit o metaforă vagă, care oferă puține îndrumări către un viitor social și de mediu mai bun.

Acțiunile întreprinse în numele său reflectă valorile și obiectivele celor implicați, mai degrabă decât definiția teoretică a conceptului (Cote & Nightingale, 2011). În acest context, merită discutată ideea de reziliență la nivel local. Spre deosebire de discursurile privind reziliența promovate de elitele globale, aceasta este articulată ca un concept pentru dezvoltarea unor abordări bazate pe implicarea directă a comunităților în problemele de mediu și sociale (Cretney, 2014). Astfel, reziliența poate motiva adoptarea unor practici de viață durabile prin sensibilizarea cu privire la limitele resurselor ecologice ale societății (Hayward, 2013), iar trăsăturile sale definitorii sunt capacitățile de adaptare și transformare.

and environmental change" (Adger, 2000). Increasing awareness of the connections between the environment and society has given rise to the theoretical concept of socio-ecological resilience (Folke, 2006). This concept explains how social and ecological systems organize or adapt in the face of crises and disturbances (Béné et al., 2012).

Resilience is associated with social and environmental change due to its link with sustainability (Magis, 2010; Tobin, 1999) and has been applied in contexts like those of sustainability, particularly in relation to climate change (Engle, 2011). While sustainability primarily concerns the environment, resilience encompasses both social and environmental aspects (Hudson, 2010). The frequent theorisation and use of the concept of resilience has led to its transformation into a tool of political discourse and ideology. It is increasingly used in national and global governance policies and discourse (Cote & Nightingale, 2011; Reid, 2012; Walker & Cooper, 2011; Welsh, 2014) but understanding the values behind it reveals that it has become a vague metaphor offering little guidance towards a better social and environmental future.

Actions taken in its name reflect the values and objectives of those involved rather than the theoretical definition of the concept (Cote & Nightingale, 2011). In this context, the idea of grassroots resilience is worth discussing. In contrast to the discourses on resilience promoted by global elites, it is articulated as a concept for developing approaches based on communities' direct involvement in environmental and social issues (Cretney, 2014). Thus, resilience can motivate the adoption of sustainable living practices by raising awareness of the limits of society's ecological resources (Hayward, 2013), and its defining features are the capacities for adaptation and transformation.

Codesign & urbanism participativ

În ultimii 20 de ani, rolul designului ca motor al inovației, în special al inovației sociale, a fost din ce în ce mai recunoscut (Hillgren et al., 2011). Mai mult, în ultima perioadă s-a înregistrat un interes crescând pentru designul participativ, fapt evidențiat de noile politici publice care încurajează astfel de modele (Hillgren ș. a., 2016).

Pelle Ehn a definit designul participativ ca un proces de creare a ansamblurilor socio-materiale. Pentru Ehn, designul participativ este „un proiect al împletirii diferitelor jocuri de design" (Ehn, 2008), iar rolul designerului a evoluat de la cel al unui simplu conceptualizator la cel al unui colaborator al participanților la proiecte, creând ceva semnificativ pentru aceștia (Ehn, 2008). Proiectarea participativă (PD) poate fi astfel definită ca un proces dinamic în care rolul proiectantului este redefinit pentru a include cel de mediator și facilitator al altor participanți, idei sau inițiative. Acest rol cuprinde, de asemenea, competențele specifice ale proiectantului în materie de creativitate și cunoștințe de proiectare. Mai mult, proiectarea participativă a atras recent un interes considerabil, după cum o demonstrează noile politici publice care încurajează modelele participative (Manzini & Rizzo, 2011).

Codesign & Participatory Urbanism

Over the past 20 years, the role of design as a driver of innovation, particularly social innovation, has become increasingly recognised (Hillgren et al., 2011). Moreover, there has recently been a growing interest in participatory design, as evidenced by new public policies that encourage such models (Hillgren et al., 2016).

Pelle Ehn defined participatory design as a process for creating socio-material ensembles. For Ehn, participatory design is "a project of the entanglement of different design games" (Ehn, 2008), and the role of the designer has evolved from that of a simple conceptualiser to that of a collaborator with participants in projects, creating something meaningful for them (Ehn, 2008). Participatory design (PD) can thus be defined as a dynamic process in which the designer's role is redefined to include that of mediator and facilitator of other participants, ideas, or initiatives. This role also encompasses the designer's specific skills in creativity and design knowledge. Moreover, participatory design has recently attracted considerable interest, as evidenced by new public policies that encourage participatory models (Manzini & Rizzo, 2011).

Rolul actorilor

Conceptul de roluri este utilizat în acest studiu pentru a elucida procesul de tranziție a rolurilor, cu un accent deosebit pe schimbările survenite în percepțiile actorilor. Dintr-o perspectivă constructivistă, aceste fenomene sunt considerate rezultatul fie al creării, fie al negocierii de-a lungul timpului (Wittmayer ș. a., 2016). Este important să recunoaștem că rolurile sunt construite social și sunt supuse schimbării. Aceste perspective permit conceptualizarea rolurilor ca „o interacțiune între stabilitate și schimbare"

The Role of Actors

The concept of roles is employed in this study to elucidate the process of role transition, with a particular focus on the alterations in the actors' perceptions. From a constructivist standpoint, these phenomena are regarded as the result of either creation or negotiation over time (Wittmayer et al., 2016). It is important to recognise that roles are socially constructed and subject to change. These perspectives enable to conceptualise roles as ‚an interplay between stability and change' (Wittmayer et al.,

(Wittmayer ș. a., 2016). Este evident că un rol nu poate exista independent; dimpotrivă, acesta este indisolubil legat de unul sau mai multe alte roluri. Prin urmare, orice modificare a unui rol duce invariabil la o modificare concomitentă a sistemului de roluri (Turner, 1990). Modul în care actorii percep lumea exercită o influență semnificativă asupra modelării și influențării viitorului. Pentru a facilita o contribuție semnificativă la procesul de tranziție ecologică, este necesară o schimbare de percepție: „schimbările fundamentale în rolurile actorilor și în relațiile acestora cu ceilalți constituie un element vital al oricărei tranziții" (Wittmayer ș. a., 2016).

Imaginarul colectiv

Rolurile se pot schimba fundamental numai dacă se schimbă viziunea oamenilor asupra lumii. Aceste viziuni influențează acțiunile pe care indivizii le întreprind pentru a susține tranziția ecologică. Conceptul de „imaginar colectiv" se inspiră din conceptul de „imaginar social" (Castoriadis, 1997; Taylor, 2004) care se referă la o înțelegere comună a unui concept sau a unei categorii. Societatea nu se bazează doar pe structuri raționale, ci este construită prin semnificații imaginate colectiv. Prin schimbarea imaginarului colectiv, societatea se transformă pe sine (Castoriadis, 1997; Taylor, 2004). În același timp, un imaginar colectiv poate fi remodelat de o idee inovatoare care își are originea într-o singură minte, dar care, prin diseminare, ajunge să fie adoptată de comunități mai largi (Castoriadis, 1997; Taylor, 2004).

În studiul nostru de caz, imaginarul colectiv se referă la înțelegerea comună, la nivel de oraș, a ceea ce ar trebui să fie un parc aflat în tranziție ecologică. Imaginarul colectiv este dinamic și poate fi modelat și influențat de diferiți actori. De exemplu, actori privați puternici creează narațiuni dominante despre „orașul inteligent, verde și digital" (Baibarac-Duignan & Medeșan, 2023) pentru a-și favoriza interesele economice. În cadrul tranziției ecologice

2016). It is evident that a role cannot exist independently; rather, it is inextricably linked to one or more other roles. Consequently, any alteration in one role invariably results in a concomitant alteration in the system of roles (Turner, 1990). The way actors perceive the world exerts a significant influence on the shaping and influencing of the future. To facilitate a meaningful contribution to the ecological transition process, there is a need for a shift in perception: ‚fundamental changes in the roles of actors and in their relationships with others are a vital element of any transition' (Wittmayer et al., 2016).

Collective Imaginary

Roles can fundamentally change only if people's visions of the world changes. These views influence the actions individuals take to support the ecological transition. The concept of collective imaginary draws from the concept of 'social imaginary' (Castoriadis, 1997; Taylor, 2004) which refers to a shared understanding of a concept or a category. The society is not built only on rational structures, but it is constructed through collectively imagined meanings. By changing the collective imaginary, the society changes itself (Castoriadis, 1997; Taylor, 2004). At the same time, a collective imaginary can be reshaped by an innovative idea that originates in a single mind but, through dissemination, becomes adopted by wider communities (Castoriadis, 1997; Taylor, 2004).

In our case study, the collective imaginary refers to the shared, city-level understanding of what a park undergoing ecological transition should be. The collective imaginary is dynamic and can be shaped and influenced by different actors. For example, powerful private actors are creating dominant narratives of ‚smart, green, digital city' (Baibarac-Duignan & Medeșan, 2023) to favour their economic interests. In ecological transition there is a need

este nevoie de viziuni alternative pentru a contracara aceste viziuni unilaterale. Pentru ca o viziune optimistă și durabilă să poată fi realizată, este esențial ca legăturile dintre nivelurile local și global să fie mai explicite (Stafford-Smith ș. a., 2017; Willaarts ș. a., 2019). Pentru a co-elabora o viziune, este necesar să se țină seama, pe cât posibil, de percepția colectivă asupra locului, memoria colectivă jucând un rol crucial în acest proces.

Luarea în considerare a acestor viziuni alternative în procesul de planificare prezintă avantajul că ele pot fi adesea mult mai imaginative decât viziunea „modernistă" dominantă venită de sus (adică de la planificatori, factorii de decizie etc.).

Majoritatea viziunilor de dezvoltare sunt supuse intereselor personale ale funcționarilor publici, ale politicienilor sau ale cetățenilor influenți (Feola ș. a., 2023). Acest lucru ridică întrebarea privind modul în care procesele participative de dezvoltare urbană pot fi concepute colectiv, astfel încât să pună în prim-plan pluralitatea viziunilor asupra viitorului, precum și amintirile (colective) ale trecutului, oferind astfel o bază pentru negociere între diverse grupuri sociale și coaliții în cadrul procesului de proiectare urbană. O astfel de abordare ar putea atenua tensiunile și conflictele dintre părțile interesate din mediul urban (reprezentanți ai statului, ai sectorului privat, ai societății civile și ai comunităților locale) cu privire la utilizarea resurselor urbane („utilizarea terenurilor"), diversificând și îmbogățind în același timp „construcția colectivă a trecutului, prezentului și, sperăm, a unui viitor mai durabil" (Feola ș. a., 2023, p. 10). Dezvoltarea unui răspuns local la provocările globale legate de un viitor durabil poate fi observată în relația dintre actorii sociali și „noțiunile locale de durabilitate", cum ar fi crearea unui spațiu urban care nu se concentrează în primul rând pe tranziția către durabilitate, ci mai degrabă pe „propriile lor proiecte sociale, politice, culturale și economice" (Feola ș. a., 2023, p. 11).

of alternative visions to counter these unilateral visions. For an optimistic and sustainable vision to be realised, it is crucial to make the connections between local and global levels more explicit (Stafford-Smith, 2017; Willaarts et al., 2019). To co-produce a vision, it is necessary to take the collective perception of the place into account as much as possible, the collective memory plays a crucial role in this process.

Taking these alternative visions into account in the planning process has the advantage that they can often be much more imaginative than the dominant ‚modernist' vision coming from above (i.e. planners, decision makers etc.).

The majority of development visions are subject to the personal interests of public officials, politicians or influential citizens (Feola et al., 2023). This raises the question of how participatory urban development processes can be collectively conceived in ways that foreground the plurality of visions for the future, as well as the (collective) memories of the past, thereby providing a basis for negotiation among diverse social groups and coalitions within the urban design process. Such an approach could mitigate tensions and conflicts between urban stakeholders (representatives of the state, the private sector, civil society, and local communities) regarding the use of urban resources ("land use"), while simultaneously diversifying and enriching the "collective construction of the past, present, and, hopefully, a more sustainable future" (Feola et al., 2023, p.10). Developing a local response to global challenges related to sustainable futures can be seen in the relationship between social actors and "local notions of sustainability", such as the creation of a city space that focuses not primarily on the transition towards sustainability, but rather on "their own social, political, cultural and economic projects" (Feola et al., 2023, p.11).

Studiu de caz – Parcul Feroviarilor

Pentru a înțelege mai bine contextul social și istoric al Parcului Feroviarilor, istoria acestuia a fost împărțită în patru etape principale, prezentate în Fig. 2: faza comunistă (din anii 1960 până în 1989), faza de tranziție către capitalism (între 1989 și 2010), cea de activism civic, artistic și cultural (din 2010 până în 2017) și cea a concursului de soluții de proiectare și a implementării proiectului câștigător (din 2018 până în prezent). Articolul de față se concentrează asupra ultimelor două etape. Cu toate acestea, pentru a răspunde la întrebarea de cercetare, este necesar mai întâi să se ofere o prezentare concisă a istoriei etapelor precedente, inclusiv identificarea actorilor implicați în dezvoltarea parcului.

The Case Study – Feroviarilor Park

To better understand the social and historical background of Feroviarilor Park, its history was divided into four main stages, represented in the Fig. 2 : the communist stage (from the 1960s until 1989), the transition to capitalism phase (between 1989 and 2010), the civic, artistic and cultural activism phase (from 2010 to 2017) and the design solution competition and the implementation of the winning project phase (from 2018). The present article focuses on the final two phases. However, in order to respond to the research question, it is first necessary to provide a concise overview of the history of the preceding phases, including the identification of the actors involved in the park's development.

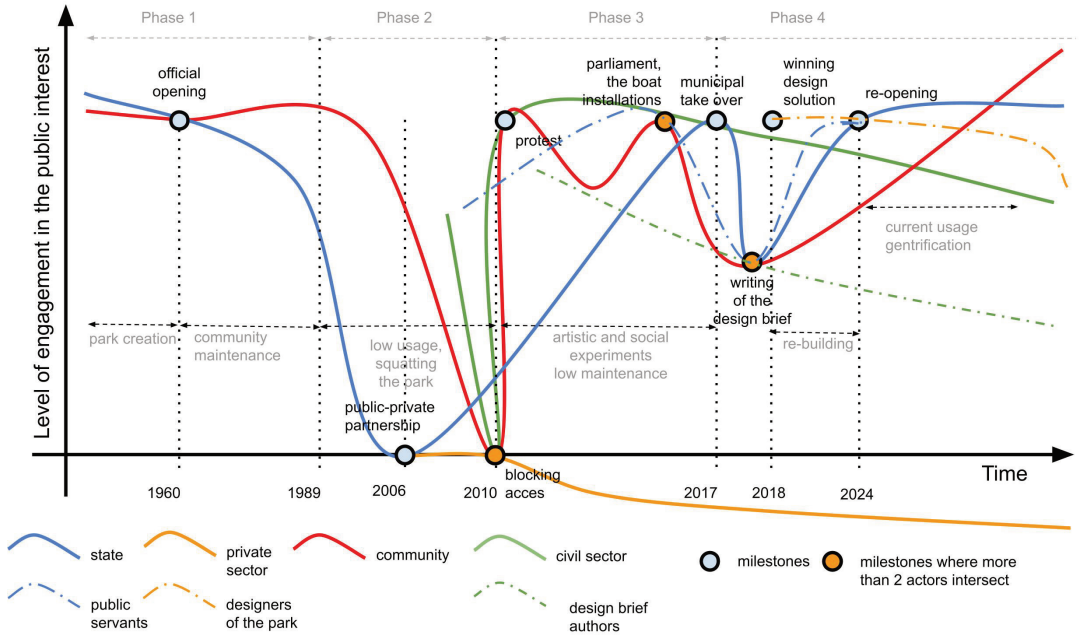

Fig. 2. Diagrama care ilustrează evoluția rolului actorilor din Parcul Feroviarilor și etapele importante ale evoluției sale. / Diagram showing the shifting role of the actors of Feroviarilor Park and the milestones of its evolution.
Sursa/ Source: Diagramă realizată de autori. / Diagram by the authors.

Pe parcursul perioadei analizate au fost urmărite următoarele categorii de actori: statul, comunitatea, sectorul civic și sectorul privat. Nu toate categoriile de actori sunt prezente în fiecare etapă; în plus, reprezentanții fiecărei categorii variază de la un moment la altul, așa cum se va demonstra în secțiunea următoare.

Etapa 1

Terenul de 5,3 hectare al Parcului Feroviarilor din Cluj a fost folosit pentru pieţele de vite și fân începând cu secolul al XIX-lea și până la începutul anilor 1950. După venirea la putere a regimului comunist, piața a fost transformată în parc de către muncitorii feroviari care fuseseră mutați în zonă, iar parcul a fost inaugurat în anii 1960 (Vincze ș. a., 2019). În perioada cuprinsă între 1960 și 1989, actorii-cheie ai parcului au fost statul, reprezentat de administrația publică și de compania feroviară, și comunitatea, reprezentată de muncitorii feroviari care deveniseră locuitori ai cartierului. În timp ce administrația a planificat și a facilitat dezvoltarea și întreținerea parcului, iar compania feroviară a sprijinit dezvoltarea cartierului prin furnizarea de locuințe, locuitorii au fost implicați constant și direct în dezvoltarea și întreținerea parcului printr-o formă de muncă comunitară facilitată de coordonatorul de stradă (Vincze ș. a., 2019). Această formă de întreținere poate fi înțeleasă ca o practică de îngrijire colectivă a ceea ce astăzi se numește bunuri comune urbane (Petrescu ș. a., 2026). Imaginarul colectiv asociat acestei perioade se referă la un spațiu verde auto-organizat, centrat pe comunitate.

Etapa 2

După ce, începând cu 1991, administrarea parcului a fost preluată de filiala regională a companiei feroviare române, a început o perioadă de neglijare, lipsă de întreținere și degradare fizică și socială. În această etapă, faza de tranziție, statul a continuat să fie reprezentat de

The following categories of actors were tracked over the course of the timeline: the state, the community, the civic sector and the private sector. Not all categories of actors are present at every stage; moreover, the representatives of each category vary from one point in time to another, as will be demonstrated in the following section.

Phase 1

The 5.3-hectare site of the Feroviarilor Park in Cluj was used for cattle and hay markets from the 19th century until the early 1950s. After the communist regime came to power, the market was transformed into a park by railway workers who had been relocated to the area, and the park was inaugurated in the 1960s (Vincze et al, 2019). In the period between 1960 and 1989, the key actors in the park were the state, as represented by the public administration and the railway company, and the community, as represented by the railway workers who had become residents of the neighbourhood. While the administration planned and facilitated the park's development and maintenance, and the railway company supported the neighbourhood's development by providing housing, the residents were constantly and directly involved in the park's development and maintenance through a form of community work facilitated by the street coordinator (Vincze et al., 2019). This form of maintenance can be understood as a practice of collective care for what is now referred to as the urban commons (Petrescu et al., 2026). The collective imaginary associated with this period refers to a self-organized, community-centered green space.

Phase 2

After the administration of the park was taken over by the regional branch of the Romanian railway company after 1991, a period of neglect, lack of maintenance, and physical and social degradation began. During this second phase, the transition phase, the state continued to be represented by

administrația locală și de compania feroviară, însă rolurile pe care le-au jucat au suferit o deteriorare considerabilă în comparație cu perioada anterioară. Acest fenomen se reflectă în deteriorarea parcului, care a atras în spațiul verde nu doar locuitorii din zonă, ci și ocupanți ilegali, care au devenit astfel reprezentanți ai comunității locale. Prin urmare, compoziția comunității locale s-a diversificat, fenomen însoțit de o schimbare a rolului comunității. În absența unui facilitator activ, comunitatea a renunțat la responsabilitatea de a îngriji și întreține parcul.

Imaginarul colectiv legat de Parcul Feroviarilor în această fază este asociat cu o concepție specifică despre sălbăticie („Percepția era de labirint în vegetație, vegetația era înaltă și vastă. Era foarte relaxant." (Hornhat, comunicare personala, iulie 2025), și cu deteriorarea (Reștea, 2017).

Deși părea ignorat și neîntreținut, parcul deteriorat a facilitat ulterior apariția speculațiilor imobiliare la începutul anilor 2000, când a intrat în scenă un nou actor privat. Acesta a fost reprezentat inițial de un club de fotbal privat și a fost constituit ulterior de investitori imobiliari care au valorificat potențialul parcului și proximitatea acestuia față de terenuri destinate dezvoltării. În 2006, a fost semnat un acord de parteneriat public-privat între clubul de fotbal privat (CFR) și compania feroviară regională care administra parcul la acea vreme. Scopul său era construirea unei baze sportive și realizarea altor investiții imobiliare (Vincze ș. a., 2019).

Etapa 3

Terenul a fost preluat efectiv de clubul privat de fotbal CFR în perioada 2010–2011, când parcul a fost închis publicului pentru a face loc lucrărilor de construcție. Această încercare de privatizare a parcului a reprezentat o criză socio-ecologică care a dus la o mișcare de protest civic, marcând prima fază a unui lung proces de inițiative civice

the local administration and the railway company, but the roles they played underwent a considerable deterioration compared to the previous period. This phenomenon is reflected by the deterioration of the park, which attracted not only local residents but also squatters to the green space, who thus became representatives of the local community. Consequently, the composition of the local community underwent diversification, accompanied by a shift in the community's role. In the absence of an active facilitator, the community relinquished its responsibility for the park's care and maintenance.

The collective imaginary surrounding Feroviarilor Park during this phase is associated with a specific conception of wilderness ("It felt like a maze in the vegetation; the vegetation was tall and vast. It was very relaxing."(Horhat, personal communication, July 2025) and deterioration (Reștea, 2017).

Despite being seemingly ignored and unmaintained, the deteriorated park subsequently facilitated the emergence of real estate speculation in the early 2000s, when a new private actor entered the scene. This was initially represented by a private football club and was later constituted by real estate investors who capitalised on the park's potential and its proximity to developable land. In 2006, a private-public partnership agreement was signed between the private football club (CFR) and the regional railway company who managed the park at that time. Its aim was to build a sports facility and make other real estate investments(Vincze et al., 2019).

Phase 3

The land was effectively taken over by the private football club CFR in 2010–11, when the park was closed to the public to make space for construction work. This attempt to privatise the park represented a socio-ecological crisis that led to a civic protest, marking the first phase of a long process of civic and artistic initiatives. Groups such

și artistice. Grupuri precum Grupul de Acțiune Socială, arhitecți și activiști urbani au inițiat aceste proteste și plângeri, reușind să blocheze lucrările. Acești actori noi, care s-au implicat activ în perioada 2010–2017 în efortul de a revendica caracterul public al parcului, au constituit grupul de actori reprezentând categoria identificată drept sectorul civic. O caracteristică distinctivă a acestei perioade este coexistența tuturor categoriilor de actori, fiecare dintre aceștia exercitând o influență semnificativă asupra celorlalte categorii, ceea ce a dus la o diversificare a rolurilor. Protestele civice au reprezentat un răspuns imediat, de la nivelul comunității, la criza provocată de încercarea de privatizare și au contribuit la promovarea ideii că locuitorii orașului ar trebui să-și revendice dreptul la acest spațiu public (Vincze et al., 2019) Aceste reacții directe au fost completate în anii următori de mai multe acțiuni și intervenții artistice care au evidențiat potențialul parcului și au semnalat necesitatea ca acesta să devină un spațiu public cu drepturi depline. Inițiatorii intervențiilor artistice din parc (în principal Fundația AltArt) și-au propus să creeze un spațiu care să se poată reinventa de fiecare dată când era utilizat într-un mod nou. Ei credeau că gestionarea parcului în acest mod le va permite să testeze noi modele de transformare urbană bazate pe alianțe între actorii sociali și că orașul va fi co-creat, mai degrabă decât impus:

> „Am vrut să dau parcului un scop funcțional prin utilizarea civică, astfel încât oamenii să și-l însușească în mod inconștient și să-l apere atunci când primăria va veni să construiască alei frumoase [...] Lucram la planuri comune cu localnicii"
> (Istvan S., comunicare personala, mai 2025)

În această fază au avut loc mai multe instalații artistice, intervenții participative și dezbateri, care s-au concentrat pe implicarea locuitorilor ca participanți activi în co-crearea, co-planificarea și co-gestionarea parcului.

Mai multe intervenții susțin cel mai bine aceste idei:

as the Social Action Group, architects and urban activists initiated these protests and complaints, managing to block the work. These new actors, who became active during the period 2010–2017 in reclaiming the park public, constituted the group of actors representing the category identified as the civic sector. A distinguishing characteristic of this period is the coexistence of all categories of actors, each of which exerts a significant influence on other categories, resulting in a diversification of roles. The civic protests were an immediate, grassroots response to the attempted privatisation crisis, and they helped foster the idea that the city's residents should reclaim their right to this public space (Vincze et al., 2019). These direct reactions were complemented in the following years by several artistic actions and interventions that highlighted the park's potential and signalled the need for it to become a public space with full rights. The initiators of the artistic interventions in the park (mainly the AltArt Foundation) intended to create a space that could reinvent itself every time it was used in a new way. They believed that managing the park in this way will enable them to pilot new models of urban transformation based on alliances between social actors, and that the city will be co-created rather than imposed:

> "I wanted to give the park a functional purpose through civic use, so that people would subconsciously take ownership of it and defend it when the city council came to build beautiful paths [...] I was working on joint plans with the locals."
> (Istvan S., personal communication, May 2025)

During this phase several art installations, participatory interventions and debates took place, which focused on engaging residents as active participants in co-creating, co-planning and co-managing the park.

Several interventions best support these ideas:

„Barca pe valuri plutește ușor” (Fig. 3) cunoscută popular sub numele de „Bărcuța”, a fost creată de colectivul artistic Blajin și amplasată pe râu de artist în 2016. Aceasta consta într-o mică barcă din hârtie de ziar, mărită astfel încât să poată transporta două persoane. Ascunsă în vegetația densă a malului râului, instalația trebuia descoperită, deoarece parcul nu era încă amenajat. Ea invita persoane singure sau în perechi să exploreze poteca prin desișul de pe malul râului care ducea la barcă și le oferea o nouă perspectivă asupra orașului de pe apă. Astfel, instalația a evidențiat potențialul maxim al râului în oraș, atât în ceea

“Boat on the waves floats gently”) (Fig. 3), popularly known as “Bărcuța” (“Little Boat”) was created by the Blajin art collective and placed in the river by the artist in 2016. This consisted of a small newspaper boat, enlarged so that it could carry two people. Hidden in the dense vegetation of the riverbank, the installation had to be discovered, as the park was not yet landscaped. It invited individuals or pairs to explore the path through the thicket on the riverbank leading to the boat and offered them a new perspective of the city from the water. Thus, the installation highlighted the maximum potential of the river in the city, in terms

Fig. 3. Instalația artistică „Bărcuța” realizată de Blajin în cadrul comenzii de artă publică „Orașul vizibil” organizată de Fundația AltArt. / Little Boat art installation by Blajin in the framework of the „Visible City” public art commission run by AltArt Foundation.
Sursa/ Source: Fotografie de Roland Váczi (AltArt). / Photo by Roland Váczi (AltArt).

ce privește utilizarea malurilor, cât și a suprafeței apei prin „plutire”.

O altă intervenție este cea a artistului Michael Kurzwelly. Intitulată „Parlamentul Parcului” (Fig. 4), aceasta a implicat patru zile de co-proiectare și metode de urbanism participativ pentru a implica locuitorii din jurul parcului. Folosind o fântână circulară nefuncțională din parc, el a colaborat cu locuitorii pentru a construi o cupolă din lemn, care a fost apoi folosită ca semnal. Kurzwelly a documentat vizual toate activitățile prin fotografie și film, adunând idei de la locuitori și transpunându-le în formă vizuală. Kurzwelly a subliniat caracterul unui spațiu abandonat, uitat de imaginația colectivă și care trebuie

of both the use of the riverbanks and the water surface through “floating”.

Another intervention is by the artist Michael Kurzwelly. Entitled “The Parliament of the Park” (2017) (Fig. 4), it involved spending four days using co-design and participatory urbanism methods to engage residents living around the park. Using a non-functional circular fountain in the park, he collaborated with residents to build a wooden dome, which was then used as a signal. Kurzwelly documented all the activities visually through photography and film, gathering ideas from the residents and translating them into visual form. Kurzwelly emphasised the character of an abandoned space that has been forgotten by the collective

Fig. 4. Parlamentul Parcului, de artistul Michael Kurzwelly (2017). / The Parliament of the Park by artist Michael Kurzwelly (2017).
Sursa/ Source: Fotografie de Roland Váczi (AltArt). / Photo by Roland Váczi (AltArt).

reînviat ca spațiu public, mai degrabă decât comercial. Prin acest proces, oamenii au devenit co-creatori ai parcului, dezvoltând o legătură emoțională cu spațiul.

Arta a creat noi scenarii de utilizare a spațiului parcului, care au dus, în timp, la apariția unor noi comportamente urbane. Prin intervențiile sale în Parcul Feroviarilor, Istvan S. (activist și curator) a facilitat acțiuni de protest și, ulterior, reactivarea spațiului și împuternicirea utilizatorilor acestuia. Rezultatele activităților civice și artistice desfășurate în această perioadă au fost sintetizate în Carta Parcului, un document care a stat la baza temei concursului din etapa următoare și a servit drept sursă de inspirație pentru proiectul câștigător al concursului de soluții.

În această perioadă, rolul statului a evoluat: acesta a răspuns la proteste acordând activiștilor și artiștilor acces în parc și prin aprobarea sau susținerea financiară a unora dintre activitățile organizate. Între timp, influența investitorilor privați s-a diminuat treptat (Fig. 2). Locuitorii din zonă s-au implicat doar ocazional, participând la unele proteste și inițiative artistice. Activiștii și artiștii au devenit actorii centrali, participând direct la aceste activități și contribuind, totodată, la dezbaterile privind dreptul la oraș, co-crearea și autoguvernarea.

În același timp, reactivarea culturală a parcului a generat o formă organică de îngrijire și întreținere civică, preluând rolul îndeplinit anterior de locuitorii activi în perioada comunistă. Cea mai semnificativă schimbare de roluri din această perioadă a avut loc în rândul funcționarilor din administrația publică. Așa cum a remarcat activistul și curatorul intervențiilor artistice din parc, funcționarii publici care susțin astfel de inițiative se confruntă adesea cu rezistență internă, fiind considerați aliați ai „celei de-a doua părți” — o lipsă de recunoaștere care a blocat uneori proiecte care, altfel, ar fi fost viabile.

imagination and must be revived as a public space rather than a commercial one. Through this process, people became co-creators of the park, developing an emotional connection to the space.

Art created new scenarios for the use of the park's space that led to new urban behaviours over time. Through his interventions in the Feroviarilor Park, Istvan S. (activist and curator) enabled protest actions, and subsequently the reactivation of the space and the empowerment of its users. The results of the civic and artistic activities carried out during this period were summarised in the Park Charter, a document that formed the basis for the competition theme in the next stage and served as inspiration for the winning entry in the solutions competition.

During this period, the role of the state evolved: it responded to the protests by granting activists and artists access to the park and by endorsing or financially supporting some of the organised activities. Meanwhile, the influence of private investors gradually diminished (Fig. 2). Local residents were only occasionally involved, taking part in some protests and artistic initiatives. Activists and artists became the central actors, participating directly in these activities while also contributing to debates on the right to the city, co-creation, and self-governance.

At the same time, the park's cultural reactivation generated an organic form of civic care and maintenance, taking over the role previously fulfilled by the active residents during the communist period. The most significant shift in roles during this period occurred among public administration officials. As the activist and curator of the art interventions in the park noted, civil servants who back such initiatives often face internal resistance, being seen as allies of the 'other side'—a lack of recognition that has sometimes blocked otherwise viable projects.

„Când te duci din afară la primărie pentru a-i face pe cei de acolo să înțeleagă ce faci și pentru a găsi oameni cu care să colaborezi, trebuie să aibă loc o micro-schimbare în interiorul instituției. Ceea ce noi, cei din ONG-uri, nu luăm în calcul este faptul că funcționarul pe care încercăm să-l convingem începe să se comporte diferit în fața colegilor săi – iar acest lucru declanșează rezistența instituției la schimbare." (Istvan S., comunicare personala, mai 2025)

"When you go from outside to city hall to make them understand what you are doing and find people to work with, there has to be a micro-change inside the institution. What we, the NGO people, don't take into account is that the public servant we are trying to win over starts behaving differently among his colleagues - and this triggers the institution's resistance to change." (Istvan S., personal communication, May 2025)

Inițiativele civice, care au implicat participarea colectivă, pot fi clasificate drept bunuri comune urbane, deoarece au utilizat abordări locale, conduse de comunitate, pentru rezolvarea problemelor de mediu sau sociale pe care statul sau piața nu le pot rezolva (Bradley, 2015).

The grassroots initiatives, which involved collective participation, can be classified as urban commons because they utilised local, community-led approaches to solving environmental or social problems that the state or market cannot solve (Bradley, 2015).

În acest sens, parcul a reprezentat mai mult decât un simplu teren pentru utilizatorii săi, deoarece a implicat crearea de spații verzi și activități de agrement, precum și oferirea de oportunități de reconectare cu natura.

In this sense, the park was more than just land for its users because it involved producing green space and leisure activities and providing opportunities to reconnect with nature.

Acest lucru a sporit capacitatea comunității de a face față provocărilor globale la nivel local (MacKinnon & Derickson, 2013). Astfel, aceste acțiuni civice și artistice, apărute în urma unei situații de criză, au transformat Parcul Feroviarilor într-un laborator urban informal pentru intervenții temporare menite să stimuleze imaginația, conștientizarea publică, schimbarea instituțională și să inspire următoarea etapă din istoria parcului: concursul de soluții.

This increased the community's ability to deal with global challenges locally (MacKinnon & Derickson, 2013). Thus, the civic and artistic actions, arisen following a crisis situation have turned Feroviarilor Park into an informal urban laboratory for temporary interventions designed to stimulate imagination, public awareness, institutional change and to inspire the next phase in the park's history: the solutions competition.

Mai mult, faptul că ideea concursului a apărut din presiunea și interesul civic este esențial, deoarece a contribuit la o schimbare majoră în mentalitatea administrațiilor privind abordarea proiectelor publice.

Moreover, the fact that the idea for the competition arose from civic pressure and interest is essential, as it contributed to a major shift in the administrations mentality of approaching public projects.

„Până atunci, administrațiile românești aveau două opțiuni de intervenție în parcuri: fie puteau colabora direct cu ADP-urile subordonate (administrațiile responsabile de drumuri, poduri și spații publice), care selectau băncile și pavajul, fie puteau implementa direct PUZ-urile (planurile de urbanism), ceea ce însemna că nu exista un proiect real. Cealaltă opțiune era să pună în aplicare direct PUZ-urile (planurile de urbanism), ceea ce însemna că desenele erau realizate fără specificații tehnice sau gândire pentru parc. Treceau direct de la desenul PUZ la implementare, de la schițe la alei. Acesta a fost primul concurs de proiectare a parcurilor organizat în România după 1990 și a făcut ca toate administrațiile să realizeze că se pot organiza concursuri și că acestea sunt un instrument excelent pentru spațiile verzi publice." (Mirona C., comunicare personala, iunie 2025).

„Until then, Romanian administrations had two options for intervening in parks: they could either work directly with the subordinate ADPs (administrations responsible for roads, bridges and public spaces), who would select benches and paving, or they could implement the PUZs (urban zoning plans) directly, meaning that there was no real design. The other option was to implement the PUZs (urban zoning plans) directly, meaning that the drawings were made without any technical specifications or thought for the park. They went straight from the PUZ drawing to implementation, from sketches to alleys. This was the first park design competition held in Romania since 1990, and it made all administrations realise that competitions could be held and were an excellent tool for public green spaces." (Mirona C., personal communication, June 2025)

Etapa 4
Urbanism durabil – soluția permanentă pentru reabilitarea parcului

Ultima etapă analizată în istoria parcului cuprinde organizarea concursului de proiecte, punerea în aplicare a proiectului câștigător și utilizarea acestuia după finalizare. După expirarea contractului de concesiune cu clubul de fotbal CFR în 2015, parcul a fost restituit (Filialei Regionale a) Companiei Feroviare. În iunie 2017, acesta a fost transferat orașului Cluj-Napoca în vederea restaurării, printr-o decizie guvernamentală (Vincze ș. a., 2019). În 2018, preluarea parcului ca proprietate publică a orașului a dus la o colaborare între Primăria Cluj-Napoca și Ordinul Arhitecților din România. Acesta din urmă a organizat un concurs internațional de proiectare pentru reamenajarea și reactivarea Parcului Feroviarilor, care a fost primul parc din România proiectat în urma unui concurs:

Phase 4
Sustainable Urbanism – The permanent Solution for the Park Rehabilitation

The final phase analysed in the park's history includes the organisation of the design competition, the implementation of the winning project and its use following completion. Following the end of the concession contract with CFR football club in 2015, the park was returned to the (Regional Branch of the) Railway Company. In June 2017, it was transferred to the city of Cluj-Napoca for restoration through a government decision (Vincze et al., 2019). In 2018, the takeover of the park as public property of the city led to collaboration between Cluj-Napoca City Hall and the Romanian Order of Architects. The latter organised an international design competition to redevelop and reactivate the Feroviarilor Park, who was the first park in Romania to be designed through a competition:

„Datorită Cartei, concursul a fost lansat, și de acolo a pornit totul. Sprijinul civic și interesul acordat parcului au determinat primăria să intervină. Filiala din Transilvania a dus discuția mai departe și a convins administrația să continue cu concursul. Practic, totul a început cu presiunea și interesul civic, care s-au transformat apoi în intervenție prin intermediul concursului." (Mirona C., comunicare personala, iunie 2025)

"Because of the Charter, the competition was launched, and that's where it all started. The civic support and interest given to the park prompted the city hall to intervene. The Transylvania branch took the discussion further and convinced the administration to go ahead with the competition. It basically started with civic pressure and interest, which then turned into intervention through the competition." (Mirona C., personal communication, June 2025)

Principalii actori din această fază au fost statul (administrația publică) și Ordinul Arhitecților, care au organizat împreună Concursul de soluții. După câștigarea concursului, proiectantul a devenit, la rândul său, un actor central. Sectorul civic (artiști și activiști) a rămas oarecum în plan secund și nu a fost implicat direct. Cu toate acestea, activitatea și inițiativele lor au fost esențiale pentru elaborarea Cartei parcului, unul dintre documentele pe care s-a bazat caietul de sarcini al concursului, oferind orientări pentru soluția câștigătoare, alături de studiile de fezabilitate aferente. Elaborarea acestui document concis, care a stabilit obiective legate de reziliența socio-ecologică, i-a permis proiectantului să ia în considerare și să amplifice (indirect) inițiativele comunitare.

The main actors in this phase were the state (public administration) and the Architects' Order, who organised the Solutions Competition together. After winning the competition, the designer also became a central player. The civic sector (artists and activists) remained somewhat in the background and was not directly involved. Nevertheless, their work and initiatives were essential to creating the Park Charter, one of the documents on which the competition brief was based, providing direction for the winning solution, together with the accompanying feasibility studies. The creation of this concise document, which set out objectives related to socio-ecological resilience, enabled the designer to consider and (indirectly) amplify grassroots initiatives.

Tema concursului a încurajat o regândire profundă a identității parcului, propunând transformarea acestuia dintr-o zonă afectată de defrișări, vegetație spontană și probleme generale de securitate și atractivitate, într-un spațiu verde incluziv și funcțional, deschis unei game largi de utilizatori.

The competition theme encouraged a profound rethinking of the park's identity, proposing its transformation from an area affected by deforestation, spontaneous vegetation and general security and attractiveness issues, into an inclusive, functional green space open to a wide range of users.

Propunerea câștigătoare pentru reamenajarea Parcului Feroviarilor se bazează pe principiile dezvoltării urbane durabile. Parcul este conceput ca parte a unei potențiale rețele verzi viitoare în Cluj.

The winning proposal for the redevelopment of the Feroviarilor Park is based on the principles of sustainable urban development. The park is envisioned as part of a potential future green network in Cluj.

Concepte ecologice propuse

Soluția proiectului integrează râul Someș ca axă ecologică a parcului, încorporându-l în sistemul ecologic al parcului. Conceptul de renaturalizare a malurilor râului Someș este completat de propuneri de amenajare a zonelor umede, care constituie principala atracție a parcului. Integrate într-un sistem simplu de colectare a apei de ploaie, zonele umede și râul Someș devin elemente dinamice ale parcului, încurajând creșterea unei flore și faune specifice. Aceste locuri au scopul de a evoca atmosfera și calitățile intrinseci ale spațiilor existente de-a lungul râului Someș în zonele situate în amonte și în aval de oraș, prin caracterul lor natural. Arhitectura propusă pentru parc (pavilion central, pavilioane de intrare, pavilioane cu toalete și zone tehnice) este subtilă și ascunsă, în dialog constant cu vegetația. Unele elemente artificiale existente sunt propuse pentru consolidarea și impermeabilizarea pantelor zonelor umede (de exemplu, plăci și platforme de beton) sau pentru diverse amenajări specifice (de exemplu, traverse de cale ferată recuperate). Vegetația de înlocuire propusă (copaci și arbuști) a fost procesată și utilizată drept compost sau pentru amenajarea peisagistică a zonelor naturale ale parcului. Instalațiile artistice existente în parc au fost relocate în conformitate cu noua amenajare a parcului.

Conceptul „Grădina Someșului" a devenit un element central al proiectului, amenajarea fiind concepută în jurul prezenței apei. Acest lucru a fost realizat prin deschiderea accesului publicului la malurile râului și crearea de zone umede alimentate de surse naturale, care contribuie la biodiversitate și la autoreglarea microclimatică a zonei. Integrarea apei în peisajul urban în acest mod a fost inovatoare pentru Cluj-Napoca, reprezentând un prim pas în operaționalizarea principiilor ecologice în proiectarea spațiilor publice.

Procesul de proiectare a urmărit, de asemenea, adoptarea de soluții inspirate din conceptele recente de urbanism durabil, cum ar fi „soluțiile bazate pe natură", punând

Proposed Ecological Concepts

The project solution integrates the Someș River as the ecological axis of the park, incorporating it into the park's ecological system. The concept of renaturalising the Someș River banks is complemented by proposals for developing wetlands, which are the park's main attraction. Integrated into a simple rainwater collection system, the wetlands and the Someș River become dynamic elements of the park, encouraging the growth of specific flora and fauna. These places aim to evoke the atmosphere and intrinsic qualities of existing spaces along the Someș River in areas located upstream and downstream of the city through their natural character. The proposed park architecture (central pavilion, entrance pavilions, toilet pavilions and technical areas) is subtle and concealed, in constant dialogue with the vegetation. Some existing man-made elements are proposed for use in consolidating and waterproofing the slopes of the wetlands (e.g. concrete slabs and platforms), or for various specific arrangements (e.g. recovered railway sleepers). The proposed replacement vegetation (trees and shrubs) was processed and used as compost or for landscaping in the park's natural areas. Existing art installations in the park were relocated in accordance with the park's new layout.

The concept of the "Someș Garden" became a central element of the project, with the layout being designed around the presence of water. This was achieved by opening up public access to the riverbanks and creating wetlands fed by natural sources, which contribute to biodiversity and the area's microclimatic self-regulation. Integrating water into the urban landscape in this way was innovative for Cluj-Napoca, representing a first step in operationalising ecological principles in the design of public spaces.

The design process also sought to adopt solutions inspired by recent sustainable urban planning concepts, such as ‚nature-based solutions', emphasising the reversibility of

accentul pe reversibilitatea intervențiilor și utilizarea infrastructurii verde-albastre pentru a facilita regenerarea pe termen lung.

interventions and the use of green-blue infrastructure to facilitate long-term regeneration.

Încă din etapa de concurs, proiectul a încorporat o serie de soluții tehnice avansate care au devenit obligatorii în faza de execuție. Acestea includ pasarele pietonale cu suprafețe permeabile pentru a crește capacitatea de infiltrare a apei de ploaie, sisteme inovatoare de recirculare și filtrare a apei în zonele umede și șanțuri de biofiltrare pentru gestionarea durabilă a scurgerilor din zonele dezvoltate.

From the competition stage, the project incorporated a series of advanced technical solutions that became mandatory in the execution phase. These include pedestrian walkways with permeable surfaces to increase rainwater infiltration capacity, innovative water recirculation and filtration systems in the wetlands, and biofiltration ditches to sustainably manage runoff from developed areas.

Fig. 5. Platforma și aleile situate în zona umedă, Parcul Feroviarilor. / The platform and alleys which are located in the wetland, Feroviarilor Park.
Sursa/ Source: Fotografie de Cosmin Dragomir. / Photo by Cosmin Dragomir.

Elementele ecologice care definesc proiectul și continuă intențiile inițiativelor civice și comunitare sunt clar prezente și ușor de identificat în proiectul de regenerare a parcului. Cu toate acestea, punerea în aplicare a proiectului câștigător a necesitat negocieri între comunitate, municipalitate și proiectant: atât în timpul, cât și după finalizarea proiectului de reabilitare, au fost primite reclamații din partea utilizatorilor parcului. Aceste reclamații au condus la modificări aduse proiectului câștigător prin participare și consultare improvizate.

The ecological elements that define the project and continue the intentions of grassroots initiatives are clearly present and easy to identify in the park regeneration project. However, implementing the winning project required negotiation between the community, the municipality, and the designer: during and after the rehabilitation project, complaints were received from users of the park. These complaints led to changes being made to the winning project through improvised participation and consultation.

Comunicarea dintre persoanele care au început să utilizeze spațiul și proiectanți s-a stabilit adesea în mod informal, prin canale precum grupurile de pe rețelele sociale gestionate de municipalitate sau alte grupuri informale (de exemplu, grupuri de utilizatori sau grupuri de părinți). În absența consultării în etapele inițiale ale concursurilor de proiectare, reacțiile locuitorilor au apărut în faza de execuție, moment în care proiectul își luase deja contur. Aceștia aveau cerințe esențiale, precum locuri de joacă umbrite, mobilier sigur și trasee accesibile, forțând echipele de proiectare să adapteze soluția în timp real.

The communication between the people who started using the space and the designers was often set up informally through channels such as social media groups managed by the municipality or other informal groups (e.g. user groups or parents' groups). In the absence of consultation at the early stages of design competitions, residents' reactions emerged during the execution phase, by which time the project has already taken shape. They had essential requirements, such as shaded playgrounds, safe furniture and accessible routes, forcing design teams to adapt the solution in real time.

Aceste ajustări tardive indică o lipsă de coerență în comunicarea dintre stat (care reprezintă interesul public), proiectanți și comunitate. În lipsa unor procese de planificare participativă care să permită dezbaterea unei varietăți de viziuni asupra viitorului de către diferite grupuri sociale și coaliții, procesul de planificare devine apanajul unui grup restrâns, iar rezultatul final este mai susceptibil de a fi contestat de cei care simt că nu au fost luați în considerare, ascultați sau chiar excluși în mod intenționat.

These late adjustments indicate a lack of coherence in communication between the state (representing the public interest), designers and the community. Without participatory planning processes that allow a variety of visions for the future to be debated by different social groups and coalitions, the planning process becomes the domain of a select few, and the final result is more likely to be contested by those who feel they have not been taken into account, listened to or even intentionally excluded.

Prin intermediul observației participative desfășurate pe parcursul unei săptămâni în septembrie 2025, studiul a urmărit să identifice atractivitatea diferitelor zone ale parcului în funcție de intensitatea utilizării acestora. În această perioadă, au avut loc, de asemenea, discuții cu unii utilizatori care s-au arătat dispuși să răspundă la întrebări privind percepția lor actuală asupra parcului,

Through participatory observation conducted over the course of one week in September 2025, the study aimed to identify the attractiveness of different areas of the park according to the intensity of their use. During this period, discussions were also held with some users who were willing to answer questions regarding their current perception of the park, the impact of the park's

impactul reactivării parcului asupra vieții lor și opiniile lor cu privire la dezvoltarea parcului. Rezultatele observației participative sunt rezumate mai jos (Fig. 6).

reactivation on their lives, and their opinions on the park's development. The results of the participatory observation are summarized below (Fig. 6).

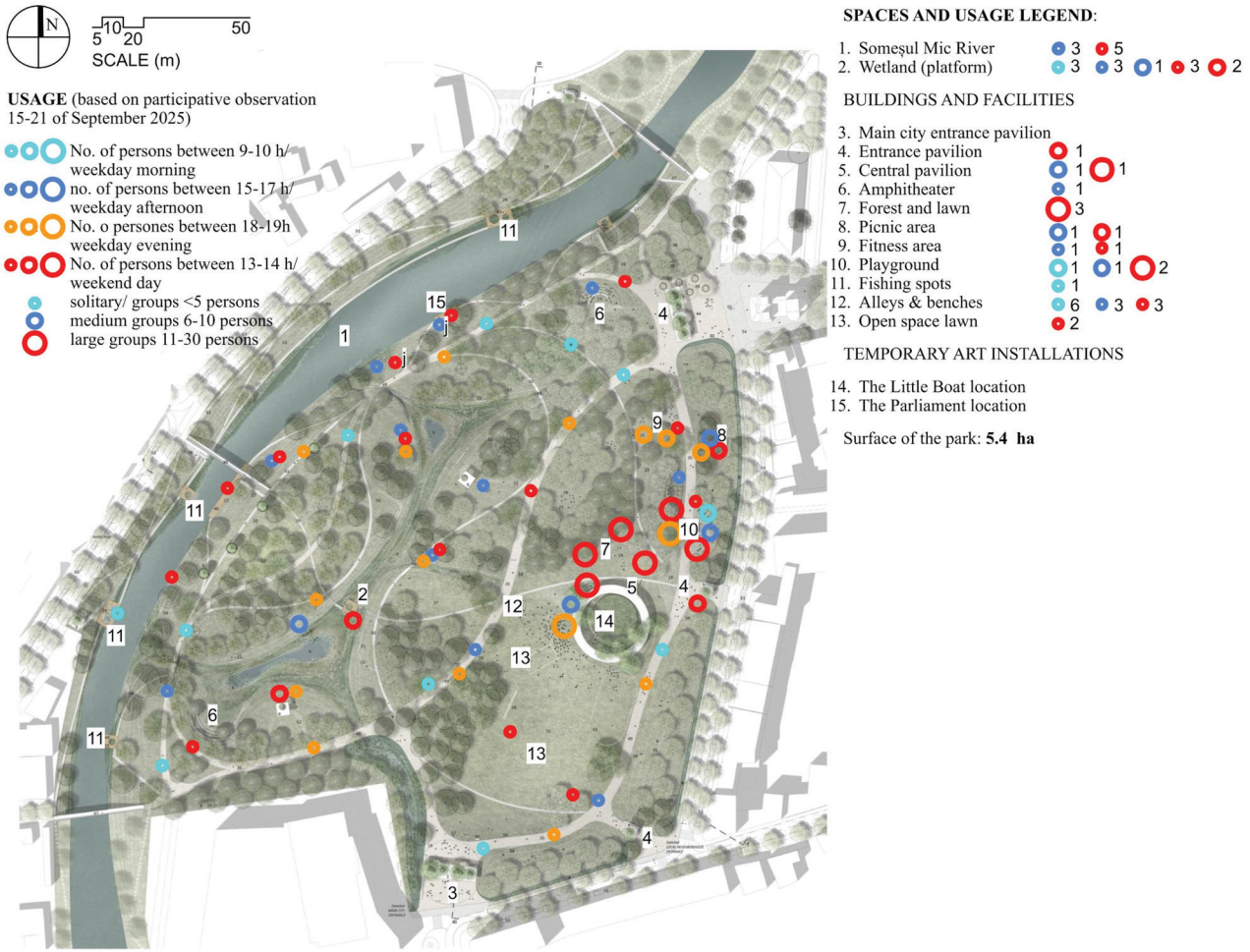

Fig. 6. Planul parcului evidențiind utilizarea acestuia. / Site plan of the park highlighting its usage.
Sursa/ Source: Plan realizat de Vlad Sebastian Rusu, Octav Silviu Olănescu, Anamaria Olănescu, Anda Gheorghe, adaptat de autori. / Plan by Vlad Sebastian Rusu, Octav Silviu Olănescu, Anamaria Olănescu, Anda Gheorghe, adapted by the authors.

Discuțiile din teren pot fi rezumate în următoarele observații relevante pentru contextul prezentului studiu:

_ Reabilitarea parcului este larg apreciată și considerată o investiție de succes (Utilizator al parcului 2, 2025): „Înainte, nu erau multe parcuri aici și ne doream foarte mult să avem. Trebuia să mergem până în Parcul Central. Acum ne plimbăm aici; nu mai avem nevoie de mașină" (Utilizator al parcului 1, comunicare personală, septembrie 2025); „Folosim parcul în fiecare zi. Îmi plimb câinele. Este o plăcere să merg în parc. Este multă verdeață și este bine întreținut." (Utilizator al parcului 0, comunicare personală, septembrie 2025).

_ Prezența și accesibilitatea naturii sunt, de asemenea, apreciate și au fost adesea menționate în mai multe discuții (Utilizator al parcului 2, 2025), deși nu sunt întotdeauna pe deplin înțelese, în special în ceea ce privește soluțiile bazate pe natură aplicate. „Nu știi exact ce vor face. Există zone cu buruieni; nu există întreținere. Unde există o fântână, arată bine, dar apoi nu există decât buruieni. Nu există drenaj – este o problemă care trebuie rezolvată" (Utilizator al parcului 0, comunicare personală, septembrie 2025).

_ Deși istoria recentă a parcului este destul de vagă în memoria utilizatorilor mai tineri („Nu știu ce proteste au fost înainte, dar era un teren complet pustiu" (Utilizator al parcului 2, comunicare personală, septembrie 2025), utilizatorii mai în vârstă își amintesc etapele anterioare, cum ar fi trenul pentru copii și planurile de privatizare (Utilizator al parcului 3, 2025)

_ Funcția pavilionului din parc, destinat activităților comunitare, nu pare să fie înțeleasă clar de toată lumea (Utilizator al parcului 4, 2025; Utilizator al parcului 2, 2025).

The field discussions can be summarized through the following observations relevant to the context of the present study:

_ The park's rehabilitation is widely welcomed and appreciated as a successful investment (Park user 2, 2025): "Before, there weren't many parks here and we longed for them. We had to go all the way to Central Park. Now we walk here; we don't need a car anymore" (Park user 1, personal communication, September 2025); "We use the park every day. I walk my dog. It's a pleasure to go to the park. There's lots of greenery, and it's well maintained." (Park user 0, personal communication, September 2025).

_ The presence and accessibility of nature is also appreciated and often came up in several discussions (Park user 2, 2025), although it is not always fully understood, especially with regard to the nature-based solutions applied. "You don't know exactly what they're going to do. There are areas with weeds; there's no maintenance. Where there is a fountain, it looks good, but then there's just frogweed. There's no drainage – it's a problem that needs to be solved" (Park user 0, personal communication, September 2025).

_ Although the recent history of the park is rather vague in the memory of younger users ("I don't know what protests there were before, but it was a total wasteland." (Park user 2, personal communication, September 2025), older users remember previous stages, such as the children's train and privatisation plans (Park user 3, 2025).

_ The function of the pavilion in the park, which is intended for community activities, does not seem to be clearly understood by everyone (Park user 4, 2025; Park user 2, 2025).

Rezultate și discuție - De la practici temporare la forme permanente

Rolul actorilor

Reprezentanții fiecărei categorii de actori identificați în acest studiu nu rămân constanți de-a lungul istoriei parcului. Dimpotrivă, aceștia evoluează ca răspuns la condițiile politice, sociale și economice în schimbare. Ca urmare, traiectoria parcului este modelată atât de dinamica internă din cadrul fiecărei categorii de actori, cât și de interacțiunile dintre diferitele categorii, așa cum se ilustrează în Fig. 2.

În ciuda acestei constelații în continuă evoluție a actorilor, se conturează câteva tipare stabile. În primul rând, există o relație reciprocă între acțiunile actorilor și imaginația colectivă: în timp ce actorii modelează percepțiile publice și semnificațiile asociate parcului, acțiunile lor sunt, la rândul lor, influențate de aceste imaginarii comune. În al doilea rând, perioadele în care locuitorii capătă putere de acțiune sunt asociate în mod constant cu un sentiment mai puternic de apartenență la spațiul public și cu o mai mare disponibilitate de a-l apăra, de a-l îngriji și de a se implica activ în activitățile sale. Analiza istorică arată că o astfel de împuternicire poate proveni din surse diferite. Ea poate fi facilitată de inițiative conduse de stat, dar poate apărea și prin mobilizare civică sau intervenții artistice, fiecare contribuind la capacitatea locuitorilor de a-și revendica și modela parcul ca spațiu public comun.

Societatea civilă și inițiativele locale de bază au jucat inițial un rol vital în prevenirea privatizării parcului prin exploatarea spațiului său în beneficiul unui actor privat. Inițial prin mecanisme de contestare (proteste) și, ulterior, prin mecanisme de experimentare (proiectare colaborativă, urbanism participativ), practicile artistice și creative specifice acestor inițiative de bază au jucat un rol unic în lărgirea perspectivelor (Light ș. a., 2019), întrucât nu sunt limitate de cerința de coerență (Law, 2003). Scena acțiunilor

Results and Discussion - From Temporary Practices to Permanent Forms

The Role of Actors

The representatives of each actor category identified in this study are not constant throughout the park's history. Rather, they evolve in response to changing political, social and economic conditions. As a result, the park's trajectory is shaped both by internal dynamics within each category of actors and by the interactions between different categories, as illustrated in Fig. 2.

Despite this evolving constellation of actors, several stable patterns emerge. First, there is a reciprocal relationship between actors' actions and the collective imagination: while actors shape public perceptions and meanings associated with the park, their actions are also influenced by these shared imaginaries. Second, periods in which residents become empowered are consistently associated with a stronger sense of belonging to the public space and a greater willingness to defend, care for and actively engage with it. The historical analysis shows that such empowerment can originate from different sources. It may be enabled by state-led initiatives, but it can also emerge through civic mobilisation or artistic interventions, each contributing to residents' capacity to reclaim and shape the park as a shared public space.

Civil society and local grassroots initiatives initially played a vital role in preventing the privatization of the park through the exploitation of its space for the profit of a private actor. Initially through mechanisms of dissent (protests), and subsequently through mechanisms of experimentation (co-design, participatory urbanism), the artistic and creatives practices specific to these grassroots initiatives played a unique role in broadening perspectives (Light et al., 2019) as they are not bound by the requirement for coherence (Law,

civice și a intervențiilor artistice din Parcul Feroviarilor a fost crucială pentru a demonstra legătura dintre practicile creative și transformările în direcția sustenabilității. Înțelegerea modului în care practicile creative contribuie la procesul de învățare, stimulează imaginația și influențează dinamica puterii (Galafassi ș. a., 2018). Această înțelegere este importantă deoarece schimbările de putere se află în centrul transformărilor în direcția sustenabilității (Avelino, 2021) și ajută la înțelegerea modului în care practicile creative conduc la împuternicire.

Analiza rolului participanților (responsabilizați) în activitățile civice și artistice a demonstrat importanța practicii creative în inițierea reflecției, a dialogului și a explorării alternativelor, precum și în susținerea schimbării organizaționale pentru transformarea către sustenabilitate (Golańska & Kronenberg, 2020). În perioada care a urmat tentativei de privatizare de către clubul de fotbal, oamenii au devenit conștienți de puterea revendicării, apărării și însușirii spațiilor publice prin artă și practici creative. Acest lucru a dus la schimbări de mentalitate și viziune la nivel colectiv, local și individual.

Reprezentanții comunității care s-au implicat în inițiative civice și artistice au acționat ca un actor colectiv. În studiile privind tranziția, actorii colectivi sunt adesea trecuți cu vederea în favoarea actorilor individuali (de exemplu, factorii de decizie, experții, consumatorii și antreprenorii) (Wittmayer ș. a., 2016). Totuși, dimensiunea colectivă este importantă deoarece are puterea de a construi o viziune comună și optimistă care influențează acțiunile care duc la realizarea acesteia. Acest lucru împiedică modelarea viitorului exclusiv de către indivizi ale căror priorități pot fi altele, în detrimentul celor care acordă prioritate binelui comun și bunăstării sociale. Mai mult, procesele de învățare individuale și colective interconectate pot schimba orientările necesare pentru acțiunile legate de transformările către sustenabilitate (Kristjanson ș. a., 2014). Aceste procese de învățare și schimbare relevă modul în care rolul statului s-a schimbat treptat de la o poziție

2003). The stage for civic actions and artistic interventions in the Feroviarilor Park was crucial in demonstrating the connection between creative practices and sustainability transformations. Understanding how creative practices contribute to the learning process, stimulate imagination and influence power dynamics (Galafassi et al., 2018). This understanding is crucial because shifts in power lie at the heart of sustainability transformations (Avelino, 2021) and helps understanding how creative practices lead to empowerment.

Analysing the role of (the empowered) participants in civic and artistic activities has demonstrated the importance of creative practice in initiating reflection, dialogue and exploration of alternatives, and in supporting organisational change for sustainability transformation (Golańska & Kronenberg, 2020). In the period following the attempted privatization by the football club, people have become aware of the power of claiming, defending and appropriating public spaces through art and creative practices. This has led to changes in mentality and vision at collective, local and individual levels.

Community representatives who have been involved in grassroots initiatives acted as a collective actor. In transition studies, collective actors are often overlooked in favor of individual actors (e.g., policymakers, experts, consumers, and entrepreneurs) (Wittmayer et al., 2016). However, the collective dimension is important because it has the power to construct a shared and optimistic vision that influences the actions leading to its realization. This prevents the shaping of the future solely by individuals whose priorities may lie elsewhere, rather than with those who prioritize the common good and social well-being. Furthermore, interconnected individual and collective learning processes can change the orientations needed for actions related to transformations towards sustainability (Kristjanson et al., 2021). These processes of learning and change reveal how the state's role gradually shifted from a

preponderent pasivă la una care a facilitat și a susținut din ce în ce mai mult activitățile din parc.

În cadrul proiectelor urbane cu componente civice și ecologice, schimbările de mentalitate la nivel instituțional nu pot avea loc decât prin apariția unei mase critice de funcționari publici care înțeleg și susțin inițiativele venite de la bază. Fără astfel de actori intermediari-cheie, colaborarea dintre societatea civilă și instituții se confruntă cu o rezistență structurală, iar funcționarii implicați riscă să fie percepuți de colegii lor drept aliați ai „inamicului extern" (adică ai celor care contestă proiectele instituționale) și nu ca parteneri legitimi într-un proces de schimbare. Pentru actorii care reprezintă administrația (statul), dinamica relațiilor cu colegii din interiorul instituției și interesul lor de a răspunde inițiativelor civice se traduc printr-o poziție dual. Acest lucru demonstrează că tranziția ecologică nu ține doar de proiectare sau de acțiuni civice, ci și de gestionarea ambivalenței instituționale, în care schimbarea coexistă cu anumite mecanisme de rezistență.

Schimbările de politică, provocările recurente și absența unei strategii coerente pe termen lung au generat un mod discontinuu de guvernare în cadrul administrației locale (reprezentată în diagrama noastră prin stat). Totuși, odată ce reușește să gestioneze tensiunile dintre logici instituționale divergente și să răspundă, chiar dacă adesea într-o manieră tactică, inițiativelor venite de la bază, administrația locală își asumă treptat rolul de actor-cheie în susținerea rezilienței socioeconomice. Acest lucru este demonstrat de capacitatea sa de a media cerințele și nevoile utilizatorilor parcului, compensând astfel deficiențele etapelor anterioare. O asemenea transformare reflectă apariția unei conștientizări a unor viziuni alternative asupra viitorului și a potențialului acestora de a fi integrate în practicile instituționale.

Mai mult, documentele și proiectele recente inițiate, dezvoltate și susținute de administrația publică demonstrează o conștientizare a necesității integrării

primarily passive position to one that increasingly enabled and supported activities in the park.

In urban projects with civic and ecological components, institutional mindset changes can only occur through the emergence of a critical mass of public officials who understand and support grassroots initiatives. Without such key intermediary actors, collaboration between civil society and institutions faces structural resistance, while involved civil servants risk being perceived by their colleagues as allies of the "external enemy" (i.e. those who challenge institutional projects) rather than legitimate partners in a process of change. For those actors representing the administration (the state), the dynamics of their relationships with colleagues within the institution and their interest in responding to civic initiatives translate into a dual position. This demonstrates that ecological transition is not only about design or civic actions, but also about navigating institutional ambivalence, where change coexists with certain resistance mechanisms.

Shifts in policy, recurrent challenges, and the absence of a coherent long-term strategy have produced a discontinuous mode of governance within the local administration (represented in our diagram as the state). However, once it succeeds in navigating the frictions of conflicting institutional logics and in responding—albeit often tactically—to grassroots initiatives, the local administration progressively assumes the role of a key actor in sustaining socio-economic resilience. This is evidenced by its capacity to mediate users' demands in the park, thereby compensating for shortcomings of earlier phases. Such a transformation reflects an emerging awareness of alternative future visions and their potential integration into institutional practice.

Furthermore, recent documents and projects initiated, developed and supported by the public administration demonstrate awareness of the inclusion of ecological

considerentelor ecologice în dezvoltarea urbană. Printre acestea se numără Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Zonei Metropolitane Cluj, precum și proiectul de „planificare și amenajare urbană a coridorului râului Someșul Mic între Gilău, Florești, Cluj-Napoca și Apahida, viitor parc peisagistic metropolitan care va găzdui infrastructura principală de mobilitate lentă a regiunii" (Metapolis, 2023).

În fiecare etapă, motivația actorilor implicați în dinamica utilizării și apropierii spațiului a fost susținută de diferite tipuri de stimulente. Protestele civice au funcționat ca stimulente simbolice, exercitând presiuni asupra autorităților pentru a recunoaște legitimitatea revendicărilor publice; intervențiile artistice au generat stimulente culturale prin remodelarea imaginarului asociat parcului; iar concursul de proiectare a funcționat ca un stimulent de natură normativă și financiară, aliniind expertiza profesională cu agenda administrației municipale. Privite din perspectiva reglementării prin stimulente (Vitale, 2010), aceste mecanisme ilustrează modul în care tranziția ecologică a spațiului public este negociată nu doar prin conflict, ci și prin alinierea selectivă a intereselor actorilor civici, instituționali și de piață.

De la practici temporare la forme permanente

Prin prezentarea unor viziuni alternative, intervențiile temporare au acționat pe două niveluri. În primul rând, au influențat și inspirat proiectanții noului parc, care, prin proiectul lor, au propus viitoruri alternative durabile. În al doilea rând, au acționat asupra imaginației colective a utilizatorilor parcului, extinzând-o.

Deși unele intervenții temporare din perioada de activism au fost încorporate în proiectul final, nu toate au avut un echivalent funcțional. De exemplu, explorarea artistică a lui Michael Kurzwelly privind conceptul unui parlament al locuitorilor în zona fostei fântâni a fost reinterpretată în

considerations in urban development. These include the Integrated Strategy for Sustainable Development of the Cluj Metropolitan Area and "the urban planning and design of the Someșul Mic river corridor between Gilău, Florești, Cluj-Napoca and Apahida, a future metropolitan landscape park that will host the soft-mobility backbone of the region"(Metapolis, 2023).

At each stage, the motivation of the actors involved in the dynamics of space use and appropriation was supported by incentives. Civic protests acted as symbolic incentives, pressuring authorities to recognize the legitimacy of public claims; art interventions generated cultural incentives by reshaping imaginaries of the park; and the design competition functioned as a regulatory and financial incentive aligning professional expertise with municipal agendas. Seen through the perspective of regulation by incentives (Vitale, 2010), these mechanisms illustrate how ecological transition in public space is negotiated not only through conflict but also through selective alignment of interests across civic, state, and market actors.

From Temporary Practices to Permanent Forms

By presenting alternative visions, the temporary interventions acted on two levels. Firstly, they influenced and inspired the designers of the new park, who, through their project, proposed sustainable alternative futures. Secondly, they acted on the collective imagination of park users, expanding it.

While some temporary interventions from the activist period were incorporated into the final project, not all of them had a functional counterpart. For instance, Michael Kurzwelly's artistic exploration of the concept of a residents' parliament in the area of the former fountain

proiectul final ca un pavilion multifuncțional (Fig. 1) care servește simbolic drept spațiu pentru dezbateri și întâlniri comunitare. Cu toate acestea, fără un angajament clar din partea unui actor civic, această funcție rămâne doar o posibilitate. Barca de pe râul Someș, una dintre cele mai populare instalații din faza activă a proiectului, a inspirat proiectarea aleilor care mărginesc apa (Fig. 5), devenind astfel repere durabile și funcționale.

Concluzie

Intervențiile temporare au transformat Parcul Feroviarilor într-un laborator urban de acțiuni civice și artistice, care, prin metode de co-proiectare și de planificare urbană participativă, au sensibilizat publicul și diversele părți interesate implicate în dezvoltarea orașului. Această schimbare de mentalitate a culminat cu recuperarea terenului parcului pentru uz public și cu organizarea unui concurs pentru reabilitarea acestuia.

Scopul intervențiilor temporare în spațiile publice contestate nu este acela de a le legitima sau de a le transforma direct în soluții permanente. Acestea urmăresc mai degrabă să dezvăluie potențialul acestor spații, să propună viziuni alternative pentru viitorul lor și să implice și să împuternicească comunitățile locale.

Analiza studiului de caz al Parcului Feroviarilor demonstrează că proiectantul unor intervenții de regenerare poate amplifica impactul inițiativelor temporare de la nivel local prin integrarea subtilă, în procesul de proiectare, a imaginarului colectiv care s-a dezvoltat în jurul unui loc. Totuși, această tranziție de la intervenții temporare la transformări spațiale permanente nu este lipsită de provocări. Pot apărea discrepanțe între intențiile inițiale de proiectare și utilizarea finală a spațiului regenerat, în special atunci când procesele de planificare participativă nu sunt susținute pe toată durata implementării proiectului. În cazul Parcului Feroviarilor, o altă limitare importantă a fost

was reinterpreted in the final project as a multifunctional pavilion (Fig. 1) that symbolically serves as a space for community debate and meetings. However, without a clear commitment from a civic actor, this function remains only a possibility. The boat on the Someș River, one of the most popular installations during the project's active phase, inspired the design of the alleys that border the water (Fig. 5), thus becoming sustainable, functional landmarks.

Conclusion

Temporary interventions transformed Feroviarilor Park into an urban laboratory of civic and artistic actions, who, through co-design and participatory urban planning methods, raised awareness among the public and the various stakeholders involved in the city's development. This change in mentality culminated in the park land being recovered for public use and a competition being organised for its rehabilitation.

The aim of temporary interventions in contested public spaces is not to legitimise them or transform them directly into permanent solutions. Rather, they seek to reveal the potential of these spaces, propose alternative visions for their future, and engage and empower local communities.

The analysis of the Feroviarilor Park case study demonstrates that the designer of a permanent regeneration project can amplify the impact of temporary grassroots initiatives by subtly incorporating the collective imaginary that has developed around a place into the design process. However, this translation from temporary interventions to permanent spatial transformations is not without challenges. Discrepancies may emerge between the original design intentions and the eventual use of the regenerated space, particularly when participatory planning processes are not sustained throughout the implementation of the project. In the case of Feroviarilor

faptul că mulți dintre artiștii și activiștii care au jucat un rol central în intervențiile temporare nu au devenit utilizatori pe termen lung ai parcului regenerat, slăbind continuitatea dintre mobilizarea inițială a comunității locale și însușirea cotidiană a spațiului public permanent.

Park, another important limitation was that many of the artists and activists who played a central role in the temporary interventions did not become long-term users of the regenerated park, weakening the continuity between the initial grassroots mobilisation and the everyday appropriation of the permanent public space.

Astfel, putem trage concluzia că regenerarea urbană sensibilă la principiile tranziției ecologice poate fi realizată doar în etape, printr-o abordare de jos în sus care să implice toate părțile implicate sau interesate de proiect în fiecare etapă. Fiecare etapă este importantă, de la planificarea inițială până la faza post-utilizare, iar implicarea experților, a reprezentanților administrației și a locuitorilor pe tot parcursul procesului este esențială pentru a asigura succesul proiectului.

Thus, we can conclude that urban regeneration sensitive to the principles of ecological transition can only be achieved in stages through a bottom-up approach involving all those concerned or interested in the project at every stage. Each stage is important, from the initial planning to the post-use phase, and the involvement of experts, representatives of the administration, and residents throughout the process is essential to ensure the project's success.

Referințe / References

About the initiative – New European Bauhaus. (2025). European Union. https://new-european-bauhaus.europa.eu/about/about-initiative_en

Adger, W. N. (2000). Social and ecological resilience: Are they related? *Progress in Human Geography, 24*(3), 347–364. https://doi.org/10.1191/030913200701540465

Avelino, F. (2021). Theories of Power and Social Change: Power Contestations and Their Implications for Research on Social Change and Innovation. *Journal of Political Power, 14*(3), 425–448. https://doi.org/10.1080/2158379X.2021.1875307

Avelino, F., & Wittmayer, J. M. (2016). Shifting power relations in sustainability transitions: A multi-actor perspective. *Journal of Environmental Policy & Planning, 18*(5), 628–649. https://doi.org/10.1080/1523908X.2015.1112259

Baibarac-Duignan, C., & Medeșan, S. (2023). Gluing alternative imaginaries of sustainable urban futures: When commoning and design met in the post-socialist neighbourhood of Mănăștur, Romania. *Futures,* 153, Article 103233. https://doi.org/10.1016/j.futures.2023.103233

Béné, C., Wood, R. G., Newsham, A., & Davies, M. (2012). *Resilience: New utopia or new tyranny? Reflections about the potentials and limits of the concept of resilience in relation to vulnerability reduction programmes* (IDS Working Paper No. 405). Institute of Development Studies.

Bradley, K. (2015). Open-source urbanism: Creating, multiplying and managing urban commons. Footprint, D*elft Architecture Theory Journal, 16,* 91–107. https://doi.org/10.7480/footprint.9.1.901

Castoriadis, C. (1997). The imaginary institution of society (Reprint ed.). Polity Press.

Cote, M., & Nightingale, A. J. (2011). Resilience thinking meets social theory: Situating social change in socio-ecological systems (SES) research. *Progress in Human Geography, 36*(4), 475–489.

Cretney, R. (2014). Resilience for whom? Emerging critical geographies of socio-ecological resilience. *Geography Compass,* 8(9), 627–640. https://doi.org/10.1111/gec3.12154

Ehn, P. (2008). Participation in design things. In *Proceedings of the Tenth Participatory Design Conference* (PDC 2008). ACM.

Engle, N. L. (2011). Adaptive capacity and its assessment. *Global Environmental Change, 21*(2), 647–656.

Feola, G., Goodman, M. K., Suzunaga, J., & Soler, J. (2023). Collective memories, place framing and the politics of imaginary futures in sustainability transitions and transformation. *Geoforum, 138,* Article 103668. https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2022.103668

Folke, C. (2006). Resilience: The emergence of a perspective for social–ecological systems analyses. *Global Environmental Change, 16*(3), 253–267.

Galafassi, D., Kagan, S., Milkoreit,M., Heras, M., Bilodeau, c., Juarez Bourke, S., Merrie, A., Guerrero, L., Pétursdóttir, G., Tàbara, J.D. (2018). Raising the temperature: The arts in a warming planet. *Current Opinion in Environmental Sustainability, 31,* 71–79. https://doi.org/10.1016/j.cosust.2017.12

Golańska, D., & Kronenberg, J. (2020). Urban green spaces and the right to the city: (Un)just environmental practices in Łódź, Poland. *Environment and Planning C: Politics and Space, 38*(4), 668–686. https://doi.org/10.1016/j.cosust.2017.12.010

Grin, J., Rotmans, J., & Schot, J. W. (2010). *Transitions to sustainable development: New directions in the study of long term transformative change.* In D. Loorbach & F. W. Geels (Eds.). Routledge.

Hayward, B. M. (2013). Rethinking resilience: Reflections on the earthquakes in Christchurch, New Zealand, 2010 and 2011. Ecology and Society, 18(4).

Hillgren, P.-A., Seravalli, A., & Emilson, A. (2011). Prototyping and infrastructuring in design for social innovation. *CoDesign.*

Hillgren, P.-A., Seravalli, A., & Emilson, A. (2016). Counter-hegemonic practices: Dynamic interplay between agonism, commoning and strategic design. *Design Issues, 32*(3), 89–99.

Holling, C. S. (2001). Understanding the complexity of economic, ecological, and social systems. *Ecosystems, 4*(5), 390–405.

Hudson, R. (2010). Resilient regions in an uncertain world: Wishful thinking or a practical reality? *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society, 3*(1), 11–25. https://doi.org/10.1093/cjres/rsp026

Irwin, T. (2015). Transition Design: A proposal for a new area of design, study, and research. *Design and Culture, 7*(2), 229–246. https://doi.org/10.1080/17547075.2015.1051829

Irwin, T., Tonkinwise, C., & Kossoff, G. (2020). Transition Design: The importance of everyday life and lifestyles as a leverage point for sustainability transitions. *Cuadernos del Centro de Estudios de Diseño y Comunicación, 105,* 87–99. https://doi.org/10.18682/cdc.vi105.4189

Juri, S., Zurbriggen, C., Bosch Gómez, S., & Ortega Pallanez, M. (2021). Transition Design in Latin America: Enabling collective learning and change. *Frontiers in Sociology, 6,* Article 725053. https://doi.org/10.3389/fsoc.2021.725053

Kristjanson, P. M., Waters-Bayer, A., Johnson, N., Tipilda, A., Njuki, J. M., Baltenweck, I., Grace, D., & MacMillan, D. (2014). Livestock and women's livelihoods: In A. R. Quisumbing et al. (Eds.), *Gender in agriculture and food security: Closing the knowledge gap* (pp. 209–233). Springer.

Law, J. (2003). Making a mess with method. In J. Law & J. Urry (Eds.), *Theories and methods: New directions in the sociology of knowledge* (pp. 1–14). Centre for Science Studies, Lancaster University.

Light, A., Wolf, T. V., & Gangadharan, S. P. (2019). Ethics in participatory design and research with communities. *Interactions, 26*(6), 26–31. https://doi.org/10.1145/3363036

MacKinnon, D., & Derickson, K. D. (2013). From resilience to resourcefulness: A critique of resilience policy and activism. *Progress in Human Geography, 37*(2), 253–270. https://doi.org/10.1177/0309132512454775

Magis, K. (2010). Community resilience: An indicator of social sustainability. *Society & Natural Resources, 23*(5), 401–416.

Manzini, E., & Rizzo, F. (2011). Small projects/large changes: Participatory design as an open participated process. *CoDesign, 7*(3–4), 199–215.

Petrescu, D., Axinte, A., & Medeșan, S. (2026). Design-Supported Urban Commons in Collective Housing Regeneration in Eastern and Western Europe. *Architecture and Culture,* 1-27. https://doi.org/10.1080/20507828.2026.2632431

Reid, J. (2012). The disastrous and politically debased subject of resilience. *Development Dialogue, 58,* 67–80.

Rește a, K. (2016). Barca pe valuri plutește ușor. În curând, pe Someș, aproape de Parcul Feroviarilor. *Actual de Cluj.* https://actualdecluj.ro/barca-pe-valuri-pluteste-usor-in-curand-pe-somes-aproape-de-feroviarilor/

Rește a, K. (2017). FOTO/VIDEO De pus în ramă. Cum își văd vecinii Parcul Feroviarilor-înviat. *Actual de Cluj.* https://actualdecluj.ro/fotovideo-de-pus-in-rama-cum-isi-vad-vecinii-parcul-feroviarilor-inviat/

Stafford-Smith, M., Griggs, D., Gaffney, O., Ullah, F., Reyers, B., Kanie, N., Stigson, B., Shrivastava, P., Leach, M., & O'Connell, D. (2017). Integration: The key to implementing the Sustainable Development Goals. *Sustainability Science , 12*(6), 911–919. https://doi.org/10.1007/s11625-016-0383-3

Taylor, C. (2004). *Modern Social Imaginaries.* Durham & London: Duke University Press.

Tobin, G. A. (1999). Sustainability and community resilience: The holy grail of hazards planning? *Environmental Hazards, 1*(1), 13–25.

Turner, R. H. (1990). Role change. *Annual Review of Sociology, 16,* 87–110. https://doi.org/10.1146/annurev.so.16.080190.000511

Vincze, E., et al. (2019). *Șantier în lucru pentru profit: Redezvoltare urbană în Cluj. Zona Ploiești–Someșului–Anton Pann–Abator–Parcul Feroviarilor.* Editura Fundației Desire.

Walker, J., & Cooper, M. (2011). Genealogies of resilience: From systems ecology to the political economy of crisis adaptation. *Security Dialogue, 42*(2), 143–160.

Willaarts, B., Varela-Ortega, C., Blanco-Gutiérrez, I., Henriksen, H. J., Zorrilla-Miras, P., & colaboradores. (2019, March 10–13). *Bridging the gap across scales in scenario planning: Co-designing water-energy-land visions and pathways in transboundary basins.* Scenario Forum Conference, Denver, CO, United States.

Welsh, M. (2014). Resilience and responsibility: Governing uncertainty in a complex world. *The Geographical Journal, 180*(1), 15–26.

Wittmayer, J. M., Avelino, F., van Steenbergen, F., & Loorbach, D. (2016). Actor roles in transition: Insights from sociological perspectives. *Environmental Innovation and Societal Transitions. Advance online publication.* https://doi.org/10.1016/j.eist.2016.10.003